

vica zadela: Gospod Josip Jerič in g. Mihael Jezernik sta umrla. Oba vrla mladeniča. Velenje ju jako pogreša. Bodi jima zemljica lahka!

### Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Naši poslanci v Gradcu pa tudi nemški konservativci so prav marljivi in delajo nemškim liberalcem precej zadreg. Gosp. Kukovec je tirjal, naj bi vlada pri slovenskih Štajercih poskrbela za slovenske šolske knjige; g. Snideršič se je pritožil, zakaj se strogo dače iztirjavajo od posestnikov, ki so morali oditi na boj v Bosno, kar je deželnega namestnika barona Kūbecka očivestno izmemirilo; g. dr. Dominkuš je zahteval postavne pomoči zoper goljufno ravnanje pri izposojevanju, potem zoper pokončavanje posestev po zadolženih posestnikih na škodo upnikom in naposled zoper posilno legaliziranje; zoper legaliziranje je tudi konservativni poslanec gosp. Wöhr stavil predlog, poslanec Knafel se je potegnil za železnico Sisek-Noví; mariborski Pfriemer in knez Alojz Liechtenstein sta tirjala postavo zoper oderuhe, g. Snideršič se je potegnil za nastavljenje žandarjev v Planini, knez Alfred Liechtenstein pa za pomnoženje poslancev tako, da bodo kmeti dobili toliko poslancev, kolikor jim po njihovem številu in znesku davkov po pravici gre. Gosp. Karlon je pa svoj nasvet, naj se cesarju v posebnem pismu razložijo želje in pritožbe Štajercev, tako dobro zagovarjal, da je večina sklenola tako pismo sestaviti; izmed poslancev iz Spod. Štajerja so pa nasproti bili: dr. Duhač, Nekerman, Pauer itd. Ti gospodje so toraj strašno zadovoljni z tem, kako se jihovim volilecem godi, in nimajo ali ne vedó, kaj bi cesarju povedali! Karlonov predlog o nedeljskih šolah so pa liberalci hipoma vrgli pod klop, tako jih je razjezil, tudi o znižanju 8letnega obiskovanja malih šol bo težko dal kaj seboj govoriti nemški liberalci. Volitve g. Radaja in Fluberja še tudi nečejo odobriti. Po drugih deželnih zborih se jednako marljivo dela. Najvažniši bil je govor dr. Riegerja v Pragi za pismo do cesarja, naj bi ta sklicali novih ministrov, z katerimi bi se dalo za pomirenje narodov, zlasti českega, pogajati. Jegov predlog bil sprejet in v ta namen odbran poseben odbor. Sicer pa so cesar sedanje ministre že odpustili. Hvala Bogu! Jednako je tudi ogersko ministerstvo Tiszajevo dobilo odpust. Sedaj pridejo novi ljudje, dal Bog na korist in čast Avstriji. Na Kranjskem je dr. Bleiweiss nasvetoval pismo do cesarja, v katerem se hvala izreka za osvobodjenje turških kristijanov, in želja, naj bi se vsi Slovenci združili v eno upravno skupino; predlog dr. Bleiweissov bil je od nemčurjev zavržen in potem volitev nemškutarskega g. Hočevarja, kateremu se je dokazalo nakupovanje glasov, brez vse sramežljivosti potrjena. Zastran Bosne se je osnovala na Dunaju posebna komisija, ki bo vladovanje v imenu ce-

sarja vodila, dokler se ne bo konečno odločilo, kaj bo z Bosno in Hercegovino!

**Vnanje države.** Angleži so lani Turkom pomagali z oficirji proti Rusom, sedaj pa bitijo ruski oficirji v se bodo proti Angležem vojskovali kot prostovoljci Šir-Alijevi. General Skobeljev se je začel od Marmorskega morja pomikati nazaj, toda divji Turki so takoj prihruli in okoli 100 kristijanov ubili; vsled tega so Rusi tamošnje kraje zopet zaseli in Turke polovili in postreljali. Nemški freimaurerji so liberalcem ukazali, naj vse storijo, kar bo Bismark hotel; vsled tega je ta pogajanje z papežem ustavil in zopet začel katoličane preganjati. Na Italijanskem bil je hud potres, stolna cerkva v Spoletu je močno poškodovana. Francoski mestni župán v Lionu je šole obiskoval in očitno hujskal zoper mešnike: rekel je, da ni Boga in se ga torej ni bati, tudi bodo vsi mešniki izgnani in tako konec veri storjen. V Jamajki v Ameriki so se delaveci, zamorci, spuntali in mnogo belih ljudi ubili. — Birmanski kralj, ki je kristijane večkrat hudo preganjal, je umrl. — Turški sultan je Črnogorcem pustil Kolašin, zoper Avstrijo pa razposlal do vseh velevlad pismo, v katerem ugovarja zoper zasedenje Bosne in Hercegovine, nam očita, da so naši vojaki grozovitni, in tirja, naj se marširanje naše vojske takoj vstavi. Turška ošabnost!

**Bosna in Hercegovina.** Glasoviti divjak Hadži-Loja bil je ulovljen in čaka obsodbe. Dne 3. okt. so naši vojaki zaseli Gorazdo in Čajnico, 4. okt. Višegrad, 5. okt. Konjico, malo prej tudi Srebrenico, Turki so povsod pobegnili, nikder se niso našim v bran postavili, kristijani pa so še trdno za njimi streljali, kder so orožje imeli. Po pravici je torej general Filipovič za god svitlemu cesarju čestital in telegrafiral, da je vsa Bosna in Hercegovina v cesarski oblasti, kristijani 400letnega turškega jarma rešeni. Hvala Bogu, slava svitlemu cesarju in jegovej junaškej vojski! Tu pa tam še se po planinah potikajo turški vstaši in napadajo naše, kder morejo. Do take praske je prišlo 6. in 7. okt. pri Peči blizu Ključa: 71. reg., 76. reg., 48. reg. potem 1. in 12. bataljon lovcev so bili zapleteni v hud boj. Turki so bili tepeni in razpršeni, a naših je mnogo palo. Mrtvi so komandant 76. reg. in še 3 oficirji, ranjenih je 5 oficirjev, mrtvih in ranjenih vojakov je pa 160—180 mož.

### Za poduk in kratek čas.

#### Zasedenje Hercegovine.

II. Preden nadaljujemo pripovedovati, kaj se je godilo po zasedenju Mostara 5. avg. hočemo čestitim bralcem „Slov. Gosp.“ priobčiti pismo stotnika 19. kompanije 69. reg. Jelačić, pri katerem služijo sami velikansko visoki in močni Slovani iz Hrvatsko-dalmatinske granice. Pismo nam prav živo popisuje, kako je omenjeni stotnik skoro sam

iz Metkoviča šel v planine sredi skoz Turke iskat generala Jovanoviča, da bi mu poročal o gibanju vstašev ob Naretvi in Bregavi, kako ga je došel pred Mostarom, ž njim obhajal vhod v dobljeno mesto in se potem kraj Naretve zopet sredi skoz Turke vrnil k svojej kompaniji v Metkoviču. Mož piše svojemu prijatelju jako zanimivo: „med tem ko so 3 brigade iz Imoškega in Vergoraca čez planine prodirale naravnost v Mostar, ostal je naš regiment daleč na jugu v Metkoviču, da pazi na stezo ob Naretvi in pa na turški tabor, ki je blizu Metkoviča pod Ali-pašem čakal turških parabrodov, da bi se odpeljal z svojimi Turki v Carigrad. Okolica je vsa mužnata in nezdrava. Od 1000 mož mojega bataljona je polovico tresla huda mrzlica. Žalostno in čalarno bilo je gledati, kako je orjaške močeve med silnu pripekovanjem poletnega solnca najhujša mrzlica vila, da se je vsak po več ur na dan tresel, kakor šiba na vodi. Tudi mene se je za nekaj časa lotila. Ravno sem nekoliko okreval, ko mi moj oberst-lajtnant Radakovič ukaže z par ljudi pregledati stezo do Počitelja in potem ondi čez Naretvo iti v planino iskat generala Jovanoviča, mu poročat, kaj sem pojdoč vse videl in slišal. Precej se podam na pot, obiščem Ali-pašo prav zgodaj in odrinem potem hitro proti Počitelju. Ali do mesta nisem mogel več. Uže 2 uri poprej, blizu mosta čez Bregavo, sem zvedel, da so turški vstaši pod grozovitnim Muravič-begom zaseli mesto in vse steze v Mostar in Stolac zaprli. Ta novica je bila se vé jako važna in silno potrebno je bilo, da jo tudi general Jovanovič hitrej ko mogoče poizvé. Zato sem se naglo vrnil v Metkovič nazaj, kamor me je uže do 11. ure dopoldne moj brzi konjič prinesel. Iz Metkoviča bil sem še isti den odposlan čez Naretvo, da brž dohitim generala Jovanoviča. Bil sem najprej namenjen obiskati svojega znanca, č. g. frančiškana in župnika Stjepana v Gabeli, da bi dobil zvedenega vodnika. Oče Stjepan bil je čuden mož in celó nenavadna prikazen, ko sem se bil prvič ž njim seznanil: na glavi mu je turški fez, pod nosom grozanske brke in če je na krasnem zelencu brzo dirjal, mu je rujava kuta kaj čalarno po zraku plahutala; vendar nihče se na tem ni spodtikal, to je ondešnjim ljudem celó kaj navadnega. Bil sem uže precej blizu njegovemu farovžu, ko mi na misel pride, da bi mu z svojim obiskovanjem utegnil turške prebivalce razdražiti in ga v smrtno nevarnost spraviti. Takoj vkrenem z konjem na stran v št. Vid k tamošnjemu župniku, ki že na avstrijski zemlji prebiva. Tukaj so imeli ravno proščenje in bilo je torej precej ljudi zbranih, tudi dva sosedna župnika bila sta še v farovžu. Vsi trije bili so jako veseli, ko so mene zagledali, vendar kmalu se jim vidno lica stemnijo, ko poizvedó, po kaj sem prišel. Rekli mi so, da o Jovanoviču nič slišati ni, pač pa so vsi Turki od meje do Naretve in do Mostara razjarjeni in pod orožjem. Vendar je pa vrli župnik

takoj poslal po vodnika, jaz pa sem sklenil iti sam čez planine, če bi me nihče ne hotel spremiti. Vzel sem pri gostoljubnem župniku nekoliko jesti in piti in sem ravno mislil vstati in zasedljane konja zajahati, ko se med dvermi prikaže krasna možka postava, bogato oblečena in dragoceno orožana. „Gospod, pravi župnik, tega moža je Bog poslal, to je knez Marko, jako spoštovani predstojnik turške vasi Čapline, zvest in pobožen katoličan, ta in nihče drug Vas bo spremljal.“ Ob enem se obrne proti Marki, ki se mu je priklonil: „Marko, to je cesarsk oficir, ima važnih novic do generala Jovanoviča, on je voljen iti sam čez planine, če ga nihče ne spremlja, toda, kakor te poznam, ti ga boš spremljal!“ „Gospod, odgovori Marko, to je nevarno, vsi Turki so na nogah; to je toliko, kakor naravnost skoz ogenj iti.“ Župnik mu reče: „Ravno, ker je nevarno, mislim, da je to delo za tebe, ki te kot hrabrega moža vsi poznamo; tudi je lepo krščansko delo pot pokazati in pomagati oficirju cesarja, ki sedaj toliko žrtvuje za nas uboge kristijane.“ Marko je nekoliko trenutkov stal zamišljen, potem pa mirno odgovoril poprijemši me za roko: „Gospod, v imenu Kristusovem, jaz Te hočem spremiti, vendar hiteti nama je treba!“ To izrekši stopi pred hišo, položi par prstov med zobe in zabrizgne tako nenavadno, kakor še nikoli nisem čul. Par trenutkov potem prihiti več mladih mož pred njega, z katerimi malo pošepeče. Ti zginejo naglo na vse strani in zopet čez nekoliko trenutkov priženejo več konjev, dobro obsedljanib, enega za Marka, drugega za mene, in ostale za se. Marko je namreč takoj sprevidel, da je moj konj uže preveč utrujen. Hitro izpovemo nekoliko besed č. g. župniku za slovo in potem zasedemo brze konjiče ter dirjamo proti Čaplini hitro, kakor da bi nas veter nosil. Pojdoč smo obiskali v Gabeli strica Markovega in dobili novih konj, potem pa spremljani od 8 mladenčev mahnili v planine proti Čitluku po ovinkih, ker smo zvedeli, da nas Turki na stezi skoz planino pričakujejo, ki so bili nas v Gabeli zapačili, se hitro orožali in naprej v planino leteli. Srečno smo se jih zognili in okoli polnoči zadeli na telegraf, ki ga je bil general Jovanovič kraj steze za seboj potegnul; kmalu smo dospeli v Čitluk, kder je ostalo 50 mož z ranjenci, ki so pri tamošnji praski z Turkom obležali. Tukaj smo vzeli nekoliko hrane za se in za konje in za par ur zadremali. Okoli 5. ure zasedemo zopet konje in dojdemo v treh urah generala Jovanoviča, ki se je ravno pripravljal na slovesni vhod v Mostar. Jaz sem mu hitro poročal, kar sem mu sporočiti imel, on pa je mene in mojega vrlega spremljevalca, kneza Marka, vzel med spremstvo za vhod v Mostar. Po sijajnem vходу sem se drugi den hvaležno poslovil od Marka in z brigado generala Schludererja marširal do Počitelja v pajdaštvu svojega starega znanca, stotnika Medveda, ki je žali Bog par dni poznej strahovito smrt storil,

obkoljen od divjih Turkov pri Ravnici. (Tužno smrt tega pridnega Slovenca in bivšega bogoslovca Lavant. škofije objavi „Slov. Gosp.“ prihodnjič. Ured.) Marširali smo v silni vročini do Počitelja, kamor smo dospeli ob 6. uri zvečer. Brigada je ondi ostala, jaz pa sem jahal dalje v Metkovič. Bilo je že temno, ko sem črez Bregavski most jahal. Črez nekoliko zadenem na hišo, kder je 30 mohamedanov molilo. Eden se vzdigne, mi zastavi pot in me povabi na skledico kave. Ko smo pri kavi sedeli in jim jaz pravil, da pridem iz Mostara in kaj se je tam godilo, začujemo hipoma klopot težkih konjenikov. Več Turkov skoči na noge in k orožju, jaz pa mirno obsedim. Kmalu stopi meni znan oficir naše vojske v hišo in pravi, da išče silnega Muravič-bega, kojega ima povabiti na pogovor z generalom. Turki se plaho spoglednejo, naposled se oglasi najstarejši in reče: „jaz sem Muravič-beg.“ Da se misliti, kako mi je bilo pri srcu, ko sem zdaj vedel, da sem gost Muravič-bega. Mož je dolgo omahoval, naposled je vendar privolil in je šel z oficirjem, jaz pa sem zopet zajahal svojega konja in sem dirjal po stezi dalje v Metkovič. Bila je po mojih mislih 10. ura in jaz blizu mosta črez Krupo, kder so pred 3 duevi stali Ali-pašini Turki. Na enkrat zadoni slovanski mogočni glas: „stoj!“ Videl nisem nikogar. Krčevito zgrabim revolver in namislim na visoko temno postavo, ki je za mostom stala, nameriti, vstreliti in v njo sprašati, ko se oglasi drug glas: „oj Mate, ne pucaj, to nije dušmanin (sovražnik), to je gospodin stotnik 19. kompanije!“ Neizmerno veselje in radost se loti sedaj mojega srca, ko sem zopet pri ljudeh svojega bataljona! Mnogi hitijo k meni in me pozdravljajo in mi čestitajo, da sem nevarno pot srečno dovršil. Po kratkem počitku zasedem ob 3. uri zgodaj zopet svojega konja ter dospem srečno v Metkovič, kder sem svojemu podpolkovniku Radakoviču vse natanko poročal. Vrlili župnikov in kneza Marka pa obranem v spominu žive dni!

Smešničar 41. „Kako se kaj pogajate z novim g. župnikom in učiteljem,“ vpraša okrajni glavar nekega župana. Ta mu odgovori: „prav dobro, gnadjivi gospod, kedar sem pri č. g. župniku, tedaj udriham po novem učitelju, kedar pa se pogovarjam z g. učiteljem, tedaj pa zdelavam novega župnika, in tako se z obema prav dobro zastopim.“

### Razne stvari.

(Milostljivi knez in škof) so podelili sv. mešnikovo posvečenje g. Jožefa Kotniku in g. Francu Ostercu sedaj, ko sta srečno iz Bosne prišla nazaj!

(Svitli cesar) so za stavljenje šole pri sv. Lovrencu na Prošinu 200 fl. darovali.

(Čest. uršulinarce v Celovcu) obhajajo 200letnico svoje naselitve v glavnem mestu Koroške.

(Iz Gornjegagrada) se nam piše, da ondi nad jetnico plapola bela zastava v znamenje, da je po 25 letih zopet enkrat prazna. Kar se nam o rajnem notarju piše, nečemo objaviti, pustite rajne pri miru!

(Iz Stranic) se nam poroča, da so č. g. nadžupnik dr. Ulaga ondi blagoslovili nove orgle, katere je znani mojster g. Naraks v Žavcu naredil. Sviti cesar in cesarica sta med darovniki. Bog plati!

(Celjska razstava) se je prav dobro obnesla in je toliko ljudi prihajalo razstavljenih reči ogledavat, da so jo za 2 dni, tedaj za torek in sredo še podaljšali!

(Velika nesreča) se je zgodila v Puntigamu blizu Gradca, tamošnja fabrika za izdelovanje smodnika se je unela in razletela, da so bili 3 možki usmrteni in 4 hudo ranjeni.

(Firma Sarg) v Hrastniku dela železnico na dratni vrvi do svojih premogovih jam.

(Z reguliranjem Pesnice) ne bo baje zopet nič, denarjev in menda tudi resne volje ni v Gradcu.

(Ubožanje raste), v „Grazer-Zeitung“ od 5. okt. bilo je 105 posilnih dražeb razpisanih.

#### Loterijske številke:

V Trstu 5. oktobra 1878: 76, 83, 66, 74, 24.

V Lincu „ „ 69, 12, 35, 36, 52.

Prihodnje srečkanje: 19. oktobra 1878.

1—3



dvorni puškar

**Ivan M. Erhart,**  
v Mariboru

priporoča svojo zalogo za darila v Božiču in novem letu.

Puške dvocevke od spredej za nabijati iz železa od . . . gl. 10 — 12

Puške dvocevke od spredej za nabijati iz svila (drot) od . . . 15 — 25

Lefauchaux (lefošé) . . . . . 20 — 100

Lencaster (lênkaster) . . . . . 30 — 150

Revolverje od . . . . . 4 — 18

Pistole dvocevke . . . . . 2.40 kr.

„ enocevne . . . . . 1.40 „

Vedno se tudi nabajajo v zalogi vsakovrstni patroni, tudi patroni z 5 kroglijami in raketami za Lefauchaux in Lencaster in drugi predmeti za lovec.

Popravljanje se zvršuje naglo in prav po nizkej ceni.